UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Sermones: Petri Hieremie Panormitani ex Sicilia: F. co[n]uent[us] ordinis Predicatoru[m] bononiensiu[m]: tam preclari q[uam] omnigene eruditio[n]is refertissimi. omnibusq[ue] euangelica documenta ...

Petrus <de Hieremia>

[Augsburg], 1514

VD16 P 1883

De s[an]cta Agnete [vir]gi[n]e [et] mar. [sermo]. xix.

urn:nbn:de:hbz:466:1-70359

Visual Library

ſagittantib⁹ muſcas ⁊c. Secundo ſagittantur a diabolo per varias tentationes: ſecus de illis qui viuunt vitioſe. Grego. eos tentare negligit quos quieto iure poſſidere ſe ſentit. Tertio a carne ꝑ luxuriã per infirmitates et dolores ⁊c̃. Per multas tribulatiões oportet nos intrare in regnum dei.

¶ In feſto beate Agnetis virginis ⁊ martyris.

Sermo. XIX.

Collaudabo te deũ ſaluatorẽ meũ. Eccl'i. vlti. Pro declaratione nota ꝙ in ſacra ſcriptura iueniunť due ſpecies laudis ſcilꝫ laus mentalis ⁊ vocalis. Vocalis eſt quãdo homo recogitãs beneficia dei laudat ⁊ regratiať deo cum corde. Verbi gratia. Cogitando beneficiũ creatiõis ꝙ eſt homo nõ beſtia: ꝙ chrĩanus ⁊c̃. Itẽ redẽptionis ⁊c̃. Item expectationis ad penitentiã: qȯ non fuit cõceſſum angelis ⁊c̃. Iſto modo ſcꝫ mentaliter laudãt deũ angeli ⁊ anime ſancte. de iſta laude Dauid. Laudate dominũ de celis ⁊c̃. Lauda anima mea dominũ ⁊c̃. Item de matre Samuelis legitur ꝙ loquebať in corde ſuo. j. Regũ. j. Et alibi. Confitebor tibi domine in toto corde meo. Secũda laus eſt vocalis: quãdo ꝑdicta beneficia dei nõ ſolũ corde cogitanť: ſed etiam ore ꝓferunť ⁊c̃. Pſ̃. Voce mea ad dominũ clamaui ⁊c̃. Iſta duplici laude tenemur laudare deũ. Hoc intellige de clericis beneficiatis vel in ſacris cõſtitutis. Item de illis qui tenẽtur ad orationẽ ex voto: vel ex penitentie immutatõe. Vide infra. Ratio huius eſt quia habemus a deo duo ex quib⁹ ſubſiſtimus. ſ. animã ⁊ corpus ⁊c̃. Et vna laus ſine alia nõ eſt ꝑfecta: ſicut corpus ſine anima non eſt homo. Idõ apoſtolus. Offeramus hoſtiã laudis ſemꝑ deo: id eſt fructum labiorum cõfitentium nomini eius Et Heb. vlti. Et Dauid. Cor meũ et caro mea exul. in deum viuuꝫ. Item Oſee vlti. Omnẽ aufer iniquitatẽ ⁊ accipe bonum ⁊ reddemus vitulos labiorꝫ noſtrorũ. Ad idem facit qȯ not. in Cle. j. de celemiſ. Ad hãc laudẽ ſunt digni admitti ad laudandũ ſcꝫ deũ illi qui ſunt in gratia cõſtituti. Unde pſ̃. Non mortui laudabunt te domine: neqꝫ omnes qui deſcendũt in infernum. Non mortui: ſcꝫ quantũ ad vitam gratie ⁊c̃. Eccl'i. xv. Non eſt ſpecioſa laus in ore peccatorꝫ. Item mortui: quantum ad vitã glorie. Idõ ſubdit. Neqꝫ oẽs qui deſcendũt in infernũ. ¶ Pro ſmonis fundamẽto in quo agiť de laude: oriť theologicalis queſtio. Queriť vtrũ laudãdũ ſiue orandum ſit vocaliter. Arguiť ꝙ nõ. Matth. v. Orantes nolite multũ loqui: ſed multũ eſt orandũ. Aug. in epiſtola ad Probã. Parum vltra mediũ: nõ deſit mľta ꝑcatio. ergo non eſt laudãdũ vocaliter ſiue orandũ. habeť etiã in eadem epiſtola poſt autoritatẽ allegatã. Qui omnia per verbum cõdidit: humana verba non querit. ſequiť. ⁊ ſic cum in oppoſitũ eadem epiſtola ſcribiť poſt autoritatẽ vltimo allegatam: nobis verba neceſſaria ſunt: quib⁹ cõmoueamur ⁊ inſpiciamus quid petamus nõ quib⁹ deũ ſeu docendũ ſeu flectendum eſſe credamus. ergo laudandũ ſiue orandum eſt vocaliter: ⁊ ſic queſtio manet ꝓ vtraqꝫ parte dubia. Ad queſtionẽ reſpondet Rich. de media villa. in. iiij. ſenten. diſtin. xv. arť. iiij. q. v. ꝙ duplex eſt laudatio ſiue oratio. Una eſt cõmunis que per miniſtros eccl'ie in ꝑſona totius populi deo offerť: ⁊ talis debet innoteſcere populo ꝓ quo offerť: vt exciteť ad deuotiõem: et ne poſſet ſuſpicari in miſtris eccl'ie illius debite orationis omiſſiõem. ⁊ ſic ad dubiuꝫ diciť: ꝙ talis oratio debet eſſe voca[illegible]. et ad autoritates in argumẽto allega[illegible]s dicitur quãdo Aug. dicit. Parũ dicit nõ eſt orandũ in mľtiloquio: tanqꝫ eo fiat vt exaudiamur quo locutiores ſumus. ⁊ eadeꝫ epiſtola multũ loqui eſt in orando rem neceſſariã ſuꝑfluis agere verbis. ⁊ ſic claruꝫ eſt ꝙ hoc modo nõ eſt vocaliter orandũ ſiue laudandũ. exponiť dictuꝫ Mathei in argumẽto poſitũ. ⁊ vltimũ dictũ Augu. intelligiť de verbis humanis in oratione ſingulari quando nõ excitãt: ſed minuunt feruorẽ cordis. ⁊ ſic habeť ſolutio argumẽti. Et ad autoritatẽ Aug. in oppoſitũ allegatã diciť ꝙ intelligiť de laudatione ſiue oratiõe: de qua oratiõe loquiť Aug. ix. li.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ↄfeꝛ. Propter hoc pſalmodia iuēta eſt vt
tollaꝛ rediū a circūſtantibꝫ: Damaſce. non
ſolū mēte ſed ꝛ lingua ꝛ mēte. Alia eſt lau
datio ſiue oratio ſingularis pſona: ſi ꝙ of-
ferꝛ ab hoie inquātū eſt ſingularis pſona:
ſiue oret p ſe ſiue p alio. ꝛ ſic ad dubiū di-
ciꝛ ꝙ nō eſt neceſſariā facere talē oratōem
vocaliter: niſi ad hoc homo ſit obligatus
ex voto: quādoqꝫ tamē expedit ad meritū
vt mētali adiūgaꝛ vocalis: vt p vocalē fir
me cordis amplius excitetꝛ. Ex quadā em̄
naturali vnione anie ad corpus motꝰ cor-
poris diuerſimode affectiōe anie excitant
ꝛ affectōes eoꝝ anime: maxime ſi ſint for
tes diuerſas mutatiōes in corpe excitāt.
Jdō aliquādo expedit vt de ligua noſtra
deo ſuiamus: tamen ſi vocalis oratio re-
mitteret in tenorē nō eſſet orandū vocali-
ter ſed mētaliter. Jdō dicit Hoſt. Potiꝰ
corde ꝙꝫ ore canendū eſt: quibꝫ laudatio-
nibꝫ. ſ. vocali ꝛ mentali btā Agnes deum
amore pſeqns: nō ſolū ore: verūetiā corde
eū ſummope laudauit: iuxta ꝟba paſſum
pta. Collaudabo deū ſaluatorē meū. Pro
pter plurima ergo dona a diuina largita-
te recepta dr btā Agnes. Collaudabo te
deū ꝛc. Nota Collaudabo. i. ſimul lauda
bo. i. mente ſeu corde ꝛ ore. Patet thema.
Nota ſeptē dona dei in ea.

Primū ſancta charitas.
Scōm vera fidelitas.
Tertiū digna honeſtas.
Quartū pfecta puritas.
Quintū clara ſanctitas.
Sextū plena firmitas.
Septimū altaꝛal's btā felicitas.

¶ Quātū ad pmū ꝛc. Charitas ē amor
dei ꝛ pximi: ſed amor ad deū debet ſupe-
minere in aīa ſup oēs alios amores: ſicut
deū ꝛc. Jſtā habuit beata Agnes: ꝓpter
quā erat pulcherrima in anima ꝛ redūda
bat ad corpus: ſicut lumē in laterna: ꝓpter
qđ adamata eſt a filio pfecti ꝛc. Et deſpe
xit ornamēta ꝛ iocalia ſua ꝛc. dicens. Di
ſcede a me pabulū mortis: qꝛ iam ab alio
amatore puenta ſum / quem cum amaue
ro caſta ſum / cum tetigero mūda ſum / cū
accepero virgo ſum ꝛc. Et poterat dicere
Regnū mundi ꝛ omnē ornatū ſeculi con-
tempſi ꝓpter amorez domini noſtri Jeſu
chri. Quē vidi / quē amaui / quez credidi /
quē dilexi. Eccl'ia. Moralit̄ mulieres nō
recipiant iocalia elemoſyna. Bñ poſſunt
recipe ſi ſunt paupes: ſed iocalia nō. Dif-
ferētiā elemoſyne ꝛ iocaliū pñt cognoſce-
re reſpectu doni / ꝛ dantis: ꝛ modi dandi.
Jocalia em̄ ſubuertūt feminas. Nec mirꝫ
qꝛ ſubuertūt viros prudētes ꝛ iudiceſ. Jdō
de iure diuio phibeꝛ iudicibꝫ accipe mune
ra. Autoritas. Nō accipias munera q̄ ex-
cecāt ocl'os prudentiū ꝛ ſubuertūt ꝟba iu
ſtoꝝ. Deut. xvj. Cōcordāt ius canonicū:
de vi. ꝛ ho. cle. Cū ab oi. de reſcptis. Sta
tutū. §. inſup. lib. vj. Et etiā ꝯcor. ius ciui
le. ff. de offi. pcon. l. Solēt. i fi. ꝛ. ff. d offi.
pſi. plebiſcita. ¶ Dico ſcdo ꝛc. Vera fide
litas: qꝛ adeo fuit fidelis chro vt nec mu
neribꝫ / nec blāditijs nec minis auerti po-
tuerit a fide. Dic quō filiꝰ pfecti ifirmatꝰ
eſt ex amore ꝛc. Et cū rogareꝛ a pfecto ꝛc.
rñdit. Jpi ſuz deſpōſata cui angeli ſuiūt:
cuiꝰ pulchritudinē ſol ꝛ luna miranꝛ. Et
ſic deriſit blāditias. Vñ pfectꝰ cepit ſibi
minari ꝛc. Jpa aūt terrētē ſicut blādiētē
deriſit ꝛc. Ecce vera fidelitas. Anulo ſuo
ſubarrauit me dñs meꝰ Jeſus chrs. ꝛ tā-
ꝙꝫ ſpōſam decorauit me corona: poſuit ſi-
gnū in faciē meā vt nullū pter eū amato-
rē admittā. Anulus eſt fides figure circu
laris: qꝛ voluiꝛ in. xij. arti. Lapis pcioſus
eſt meritū fidei. Signū in faciē eſt chara-
cter baptiſmi. Moraliter habēt exemplū
moniales ꝛ etiā martyres: ꝙ ex q̊ accepe-
rūt in ſpōſum vnū ꝙ nō admittāt aliū: eti
am ſi cum pmo clandeſtine ꝯtraxerūt ꝛc.
His q̇ matrimonio iuncti ſunt pcipio nō
ego: ſed dñs vxorē a viro nō diſcedere: ꝙ
ſi diſceſſerit manere innuptā: aut viro ſuo
recōciliari: ſil'r ꝛ vir vxorē nō dimittat. j.
Coꝝ. vij. ¶ Dico tertio ꝛc. Digna hone-
ſtas: qꝛ deus eā voluit honeſtiſſime ꝯſer-
uare. Videamus quō ꝛc. Proſeqre hiſto
riā. Dicaꝛ quō: quādo pfectus pcepit eaꝫ
denudari. beata Agnes rogabat deum di
cens. Domine non patiaris me ſuſtinere
tantā cōfuſionem: ꝙ pagani iſti videant
me nudam: quia grauior eſt mihi iſta pe-
na ꝙꝫ mors: tamen quia dominus Jeſus
chriſtus fuit denudatus ꝛc. Jdeo patien-
ter ſuſtinebo ſi tibi pure placet ꝛc. Dic
quomodo fuit cooperta denſitate capil-
lorum miraculoſe: et quomodo fuit indu

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

cta ad lupanar ⁊ cetera. ⁊ quomõ fuit in-
ducta ab angelo ⁊ poterat dicere. Gaudẽs
gaudebo in dño ⁊ exaltabit aĩa mea ĩ deo
meo: qꝛ induit me veſtimẽtꝭ Eſa. lxj. Ve-
ſtimẽtꝭ ſcꝫ capilloꝝ. Scdo veſte cãdida: ec
ce digna honeſtas. Jõ dr. Collaudabo te
deũ ſaluatorẽ meũ. Moraliter etiã dupli-
ci veſte etiã debemꝰ indui ſcilicet pma in
aĩa capilloꝝ denſitate: capilli ſignificãt
cogitatiões volatiles ſicut capilli. Debe-
mus minuere iſtam veſtem ꝑ honeſtatẽ ni
hil in honeſtũ cogitando. ſecũdo in corꝑe
induamur veſte candida honeſte ꝯuerſati-
onis. Jſte veſtes ſũt nobis neceſſarie aliaſ
qñ aĩa apparet coram chr̃o expellitˀ tanq̃
nuda ⁊c̃. Beatꝰ q̃ cuſtodit veſtimẽta ſua
ne nudus ambulet: ⁊ videant turpitudĩeꝫ
eiꝰ Apoc̃. xvj. ¶ Dico quarto ⁊c̃. Alta
⁊ ꝑfecta puritas. Triplex eſt gradꝰ purita
tis. Vñ Beda. Bona eſt caſtitas ꝯiugal'
melioꝛ ꝯtinentia vidualis: ſed optima eſt
ꝑfectio ṽginalis. Magnã grãm facit deꝰ
viro vel mulieri/ qñ eum ꝯſeruat in puri-
tate virginitatis. cũ ſit debilioꝛ viro: quia
vitrũ nõ frangitˀ niſi tangatˀ: ſed ṽginitas
ex ſolo viſu vel ꝯcupiſcẽtia frãgitˀ ⁊c̃. Hãc
puritatẽ habuit btã Agnes a deo ⁊c̃. Dic
quomõ cũ eſſꝫ in lupanari multi iuuenes
veniebãt ⁊c. ⁊ deꝰ ipaꝫ cuſtodiuit ⁊c̃. Dic
de filio p̃fecti ⁊c̃. et quõ fuit ſuffocatꝰ a di
abolo ⁊c̃. deſpondi vos vni viro virginem
caſtã exhibere chr̃o. ij. Coꝝ. x. Nota virgi
nẽ caſtam: quedã ſũt caſte: ſꝫ nõ ṽgines vt
ille de mr̃imonio ⁊ vidue: quedã ṽgĩes: ſꝫ
nõ caſte: vt ille q̃ ꝯcupiſcũt ⁊c. Jõ opoꝛtꝫ
vtrũqꝫ hr̃e. Aug. Virginitas eſt in carne
coꝛruptibili: incoꝛruptiõis ꝑpetua medita
tio. ¶ Dico quinto ⁊c̃. Clara ſctitas ⁊c̃.
Aliq̃ habẽt ſctitatẽ ſꝫ nõ claram: qꝛ abſcõ
dũt eã timore venti vane gl̃ie/ ⁊ bñ faciũt
iuxta ꝯſiliũ chr̃i di. Attendite ne iuſtitiaꝫ
vr̃am faciatis coram hoĩbꝫ vt videamini
ab eis Mat. v. Alia eſt ſctitas clara quaꝫ
deꝰ manifeſtat miraculoꝝ teſtimonio ad
gl̃iam ſui et vtilitatẽ hoĩm: iuxta illð. Sic
luceat lux veſtra coram hoĩbꝫ ⁊c̃. et talis ẽ
melioꝛ ſctitas. Da exemplũ ð cãdela par
ua accenſa que ad ventũ extinguitˀ: ſed nõ
ſic magnus cereus ⁊c̃. Jſtam habuit btã
Agnes ⁊c̃. Dic quõ orante ipa deꝰ ſuſcita
uit filiũ pꝛefecti ⁊c̃. Dic ꝯtra illos q̃ dicũt
nullus venit de alio mundo. imo multi ve
nerunt chr̃s/ Lazarus. et quam plures ⁊c̃.
Jdeo chriſtꝰ. Qui credit in me/ oꝑa q̃ ego
facio et ipſe faciet et maioꝛa hoꝛum faciet
Jo. xiiij. Nota maioꝛa/ maius fecit beata
Agnes: qꝛ filiꝰ p̃fecti duplici reſurrectiõe
ſuſcitatꝰ eſt. ſ. ſpũali et coꝛꝑali. Dicũt aliq̃
O ſi modo fierent iſta miracula ⁊c̃. Ma-
ioꝛa fiunt: qꝛ maius miraculũ eſt ſuſcitare
moꝛtuũ in aĩa q̃ꝫ in coꝛpoꝛe. imo maius q̃ꝫ
creare celũ et terrã: vt dicit Aug. ſuꝑ Jo
an. in loco. s̃. allegato. Sic maius miracu
lum eſt illuminare infideles cecos in fide
q̃ꝫ illuminare cecũ coꝛpoꝛaliter. Jdẽ ð ſur
do/ vel mutuo ⁊c̃. Jõ dicit. Et maioꝛa ho
rum faciet. hoĩes aũt carnales ſolum attẽ
dunt ad miracula carnalia: quibꝫ dic̃ Da-
uid. Venite et videte oꝑa dñi q̃ poſuit ꝓ-
digia ſuꝑ terram ⁊c̃. Pꝛodigiũ eſt miracu
lũ qð ſit ſup̃ naturã qð intellectꝰ vix põt
concipere et intelligere. ¶ Dico ſexto ⁊c̃.
Plena firmitas. ſ. ĩ martyrio. Dic eiꝰ mar
tyriũ ⁊c̃. Poteſt ẽ de ea dici. Foꝛtitudo et
decoꝛ indumentũ eiꝰ et ridebit in die no-
uiſſimo. Pꝛouer. vlti. Sic debemꝰ nos fir
miter perſeuerare in bono: qꝛ nõ q̃ incepe-
rit ⁊c̃ Jdeo Apl's. Jtaqꝫ fratres mei dile
cti ſtabiles ſtate ⁊ imobiles abundãtes in
om̃i oꝑe dñi ſemꝑ ſcientes ꝙ laboꝛ veſter
non eſt inanis in dño. j. Coꝝ. xv. ¶ Dico
ſeptimo ⁊c̃. alta felicitas ⁊c̃. Dic quõ pa-
rentes eius viderũt eam q̃ dixit eis. Vide
te ne me q̃ſi moꝛtuã lugeatꝭ: ſed ꝯgaudete
mecum qꝛ cũ his omnibꝫ lucidas ſedes ac
cepi ⁊c̃. Et hoc miraculo fit feſtũ Agne-
tis. Scdo moꝛal'r dicatˀ ꝯ illos q̃ idiſcrete
flent filios vel amicos. de quibꝫ ſunt certi
ꝙ ſunt in paradiſo. ſicut ſunt filij innocen
tes ⁊c̃. Jõ nõ ſũt flẽdi/ niſi parũ ſatiſfaciẽ
do nature: ſicut ſi rex ſecuꝫ duceret filium
veſtruꝫ vt ipm faceret magnũ dñm. in cõ
gerie ploꝛaretis. Jdem ⁊c̃. ſecus ð malis
qꝛ flendi ſunt: ſicut Dauid flebat Abſa-
lon di. Abſalon fili mi ⁊c̃. ij. Reguꝫ. xviij.
Sed innocentes et boni non ſunt flendi.
Jdeo apoſtolus. Nolumus vos ignoꝛare
de doꝛmientibꝫ vt non cõtriſtemini: ſicut
et ceteri q̃ ſpem nõ habẽt ⁊c̃. j. Theſ. iiij.

¶ Jn feſto ſancti Vincentij martyris. Sermo. xx.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN